

Variació consonàntica en el mot *padrastr* (ALDC, III, 505. El *padrastr*)

L'únic nom normatiu per a designar el 'marit d'una dona respecte dels fills que aquesta té d'un matrimoni anterior' és *padrastr* (< llat. PATRASTR[M]; var. *padastro* 93, 104), documentat des del s. XIII i viu sobretot en cat. central; la var. alg. *parrastre* 85 (i la dissimilada *parraste* 85) és resultat del tractament del grup *-dr-* > [r] (com *perra* < *pedra* < llat. PETRA). La dissimilació de bategants ha generat: **1) padastre** (var. *padastro* 91, 186, *pare padastre* 70; com a *fradri* > *fadrí*, *propri* > *propi*), testificada des del s. XIV, molt estesa pel balear, val. i part del Principat; **2) padrastr** (var. *padastro* 87, 94, 100). La relació amb *pare* ha provocat *parastre* 14, 106, que, tot i d'aparició precària, no és "arbitrari del tot", com afirmava Coromines, creient que era obsessió de

"descastellanitzadors a ultrança" (C. Ros, A. Careta). *Pairastre* (var. *pairastro* 90, 93, 103, 108; *paidastre* 121, encreuament amb *padastre*; *pariastre* 118, forma metatitzada) presenta el tractament de *-TR-* > [jr], que és "autòcton en gran part del cat. nord-occidental" (DECat) però que en ross. deu ser d'influència occitana. *Mairastre* és una extensió del femení *mairastra* i en les localitats nord-occidentals es fa la distinció de gènere per la terminació (*mairastre* [m.]/*mairastra* [f.]; *mairastro/mairastra* 90); igualment passa amb *madastre* [m.]/*madastra* [f.] 117. Com a resposta secundària, *segon pare* 176 té caràcter eufemístic, com el té l'ús vocatiu de *oncle* i *tio* en l'àmbit familiar, quan el fillastre s'adreça al padrastr (veg. mapa 295).

